

Stanisław Ignacy Witkiewicz. Wystawa

W roku 1985 minęła 100 rocznica urodzin Stanisława Ignacego Witkiewicza, malarza, teoretyka sztuki, dramaturga, powieściopisarza i filozofa.

UNESCO uczciło tę rocznicę ogłaszając rok 1985 rokiem Witkiewicza. Z tej okazji została przygotowana w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wystawa pt. „Stanisław Ignacy Witkiewicz 1885—1939” (lutych 1985).

Bogata i różnorodna twórczość Witkiewicza przedstawiono opierając się jedynie na własnych zbiorach bibliotecznych. Prezentowany materiał podzielono według rodzajów twórczości artysty, eksponując jego dramaty i powieści, prace filozoficzne, rozprawy o malarstwie i teatrze oraz liczne reprodukcje obrazów w albumach i na pocztówkach. Poszczególne rodzaje dokumentów umieszczono w gablotach stosując układ chronologiczny.

Oprawę ikonograficzną wystawy stanowiły plakaty i programy teatralne. Uzupełnieniem ekspozycji w gablotach był umieszczony na planszach krótki komentarz, zawierający informacje o życiu i twórczości Stanisława Ignacego Witkiewicza.

Wstęp do wystawy stanowiły dwie pozycje teoretyczne dotyczące Witkiewicza: księga pamiątkowa pt. *Stanisław Ignacy Witkiewicz. Człowiek i twórca* pod redakcją Tadeusza Kotarbińskiego i Jerzego Eugeniusza Płomińskiego, wydana w roku 1957 oraz *Stanisław Ignacy Witkiewicz bez kompromisu* — pisma krytyczne i publicystyczne (wyd. 1976).

Na wystawie twórczość pisarską Witkiewicza prezentowały dramaty i powieści, m. in. *W małym dworku* (Warszawa 1982), *Pożegnanie jesieni* (Warszawa 1983), *Nienasytzenie* (Warszawa 1982), *Jedyné wyjście* (Warszawa 1968), *622 upadki Bunga czyli Demoniczna kobieta* (Warszawa 1974).

Z prac filozoficznych autorstwa artysty przedstawiono: *Pojęcia i twierdzenia implikowane przez pojęcie istnienia. 1917—1932* (Warszawa 1935), *Nikotyna — alkohol — kokaina — peyotl — morfina — eter. Appendix*. (Warszawa 1932), *Idealizm i realizm* (odbitka z *Przeglądu Filozoficznego* R. 42, 1946 r.) oraz trzy prace, które ukazały się w serii: *Pisma filozoficzne i estetyczne (O znaczeniu filozofii dla krytyki i inne artykuły polemiczne* — Warszawa 1976; *O idealizmie i realizmie. Pojęcia i twierdzenia implikowane przez pojęcie istnienia i inne prace filozoficzne* — Warszawa 1977; *Zagadnienie psychofizyczne* — Warszawa 1978).

Swoje poglądy estetyczne i filozoficzno-społeczne odzwierciedlił także Witkiewicz w malarstwie i teatrze, przedstawiając je w książce *Czysta Forma w teatrze* (Warszawa 1977) oraz *Nowe formy w malarstwie. Szkice estetyczne. Teatr* wydane w 1974 r. w serii: *Pisma filozoficzne i estetyczne*.

Malarstwo Stanisława Ignacego Witkiewicza prezentowały dwa albumy: Ireny Jakimowicz *Witkacy, Chwistek, Strzebiński. Myśli i obrazy* (Warszawa 1978) i Agnieszki Morawskiej *Malarstwo polskie od gotyku do współczesności w opracowaniu graficznym Rafała Glücksmana* (Warszawa 1984).

Ponadto w kilku gablotach wyłożono w porządku chronologicznym reprodukcje niektórych jego kompozycji i portretów na pocztówkach, m. in. *Autoportret* z r. 1913 i 1939, *Portret kobiety* i *Portret młodego chłopca* z 1918 r., *Kompozycja fantastyczna* z lat 1915—20 i 1923 r., *Kompozycja (szatan)*, *Szatan*, *Kompozycja figuralna (kuszenie Adama)* i *Kuszenie Adama* z r. 1920, *Fantazja* z lat 1921—22, *Kompozycja fantastyczna* z 1923 r., *Portret Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej* z 1924 r., *Portret Leona Reynala* z 1924 i 1926 r. oraz *Precz z Reynalem w ogóle!* z 1925 r.

Inny rodzaj twórczości artysty był reprezentowany przez publikację pt. *Sta-*

niśława Ignacego Witkiewicza wiersze i rysunki przygotowaną w wyborze do druku przez Annę Micińską i Urszulę Kenar, wydaną w Krakowie w 1977 r.

Wśród wyeksponowanych na wystawie 12 plakatów, dwa — to autoportrety, związane z wystawami malarskimi. Pozostałe ukazały się z okazji wystawianych na scenach polskich teatrów sztuk Stanisława Ignacego Witkiewicza.

Uzupełnieniem oprawy ikonograficznej wystawy były wyłożone w gablotach programy teatralne sztuk: *Szewcy*, *W małym dworku*, *Jan Maciej Wścieklica*, *Mister Price czyli Bzik tropikalny*, *Dramat nie rozpoznany*, *Bezimienne dzieło*, *Panna Tutli-Putli*, *Tumor Mózgowicz*, *Wariat i zakonnica*, *Pragmatyści*, *Oni*, *Gyubal Wahazar czyli Na przetęczach bezsensu*.

Wystawa wzbudziła duże zainteresowanie, reprezentowała sobą duże walory poznawcze i dydaktyczne, ponieważ przypomniła lub zaznajomiła zwiedzających z bogatą i różnorodną twórczością Stanisława Ignacego Witkiewicza.